

The Encyclopedia of Comparative Jurisprudence and Law

Identification of Legal Components in Supporting Adolescent Athletes in Club Contracts

Sara Toopa ebrahimi*¹

1. Department of Physical Education, Farhangian University, Tehran, Iran.

* Corresponding Author's Email: saratoopaebrahimi@gmail.com

ABSTRACT

The objective of this study was to identify the legal components for protecting adolescent athletes in club contracts, focusing on legal, financial, educational, and dispute resolution dimensions. This qualitative research employed a content analysis approach. The study population consisted of sports law experts, club managers, coaches, and lawyers involved in adolescent athlete contracts in Tehran. Participants were selected through purposive sampling until theoretical saturation was reached, resulting in 18 participants. Data were collected through semi-structured interviews and analyzed using NVivo version 14, following an inductive coding process. The analysis revealed four main categories of legal protection for adolescent athletes: legal and regulatory frameworks, financial and economic protections, educational and developmental supports, and dispute resolution and enforcement mechanisms. Results indicated that specific regulations for underage athletes, stable financial guarantees, legal literacy programs, psychological support, and specialized dispute resolution bodies play a crucial role in safeguarding their interests. This study presents a comprehensive framework for enhancing the legal protection of adolescent athletes, which can serve as a foundation for reforming legislation and improving contractual practices at both national and international levels.

Keywords: Sports law, sports contract, adolescent athlete, legal protection, sports club

How to cite: Toopa ebrahimi, S. (2025). Identification of Legal Components in Supporting Adolescent Athletes in Club Contracts. *The Encyclopedia of Comparative Jurisprudence and Law*, 3(4), 1-13.

تاریخ ارسال: ۱۸ فروردین ۱۴۰۴
تاریخ بازنگری: ۲۴ تیر ۱۴۰۴
تاریخ پذیرش: ۱ مرداد ۱۴۰۴
تاریخ چاپ: ۲۰ دی ۱۴۰۴

دانشنامه فقه و حقوق تطبیقی

شناسایی مؤلفه‌های حقوقی در حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی

سارا توپا ابراهیمی^۱

۱. گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، تهران، ایران.

* پست الکترونیک نویسنده مسئول: saratoopaebrahimi@gmail.com

چکیده

هدف این پژوهش شناسایی مؤلفه‌های حقوقی حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی با تأکید بر ابعاد قانونی، مالی، آموزشی و سازوکارهای حل اختلاف است. پژوهش حاضر کیفی و به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد. جامعه آماری شامل خبرگان حقوق ورزشی، مدیران باشگاه‌ها، مربیان و وکلای ورزشی فعال در حوزه قراردادهای ورزشکاران نوجوان در شهر تهران بود. نمونه‌گیری به صورت هدفمند و تا رسیدن به اشباع نظری انجام گرفت و در مجموع ۱۸ نفر در مطالعه شرکت کردند. داده‌ها از طریق مصاحبه نیمه ساختاریافته گردآوری و با نرم‌افزار NVivo نسخه ۱۴ کدگذاری و تحلیل شدند. نتایج تحلیل نشان داد که مؤلفه‌های حقوقی حمایت از ورزشکاران نوجوان در چهار حوزه اصلی شامل چارچوب‌های حقوقی و قانونی، حمایت‌های مالی و اقتصادی، حمایت‌های آموزشی و توسعه‌ای، و مکانیزم‌های حل اختلاف و ضمانت اجرا قرار می‌گیرد. یافته‌ها حاکی از آن است که وجود مقررات ویژه برای ورزشکاران زیر سن قانونی، تضمین‌های مالی پایدار، آموزش حقوق ورزشی، حمایت روان‌شناختی، و استفاده از مراجع تخصصی حل اختلاف، نقش کلیدی در حفاظت از منافع آنان دارد. پژوهش حاضر چارچوبی جامع برای ارتقاء حمایت حقوقی از ورزشکاران نوجوان ارائه می‌دهد که می‌تواند مبنای اصلاح قوانین و بهبود رویه‌های قراردادی در سطح ملی و بین‌المللی قرار گیرد.

کلیدواژگان: حقوق ورزشی، قرارداد ورزشی، ورزشکار نوجوان، حمایت حقوقی، باشگاه ورزشی

نحوه استناددهی: توپا ابراهیمی، سارا. (۱۴۰۴). شناسایی مؤلفه‌های حقوقی در حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی. *دانشنامه فقه و حقوق تطبیقی*، ۳(۴)، ۱-۱۳.

مقدمه

قراردادهای ورزشی به عنوان چارچوب حقوقی اصلی برای تنظیم روابط میان ورزشکاران و باشگاه‌ها، اهمیت ویژه‌ای در نظام حقوق ورزشی دارند. این قراردادها نه تنها تعهدات و حقوق طرفین را تعیین می‌کنند، بلکه نقشی اساسی در حفاظت از منافع گروه‌های آسیب‌پذیر، به‌ویژه ورزشکاران نوجوان، ایفا می‌کنند (Tayufovich, 2024). ویژگی‌های خاص فعالیت‌های ورزشی، حساسیت‌های مرتبط با سن، و دوره محدود حرفه‌ای ورزشکاران نوجوان موجب می‌شود که تنظیم قراردادها در این حوزه، نیازمند توجه ویژه به جنبه‌های حقوقی، حمایتی و اخلاقی باشد (Sever, 2022).

ماهیت قراردادهای ورزشی با قراردادهای کار یا خدمات معمول تفاوت دارد و غالباً ترکیبی از تعهدات حرفه‌ای، آموزشی، انضباطی و تجاری را دربر می‌گیرد (Sever, 2022). در برخی کشورها، این نوع قراردادها دسته‌بندی مستقلی یافته‌اند که متناسب با نیازهای خاص حوزه ورزش طراحی شده‌اند (Urdarević & Misailović, 2022). اعتبار این قراردادها معمولاً وابسته به رعایت اصول بنیادین حقوق قراردادهای شامل اهلیت قانونی، رضایت آگاهانه، و مشروعیت موضوع قرارداد است (Ly, 2025). یکی از مسائل کلیدی در این زمینه، اهلیت قانونی ورزشکاران نوجوان است. در بسیاری از نظام‌های حقوقی، انعقاد قرارداد با افراد زیر سن قانونی بدون رضایت ولی یا قیم، یا حتی با چنین رضایتی، محدودیت‌های خاصی دارد (Star & Dhankar, 2022). برخی نظام‌ها، قراردادهای ورزشی با نوجوانان را مطلقاً باطل می‌دانند، در حالی که برخی دیگر با ایجاد سازوکارهای حمایتی آن را مجاز می‌شمارند (Hussain & Fatima, 2024).

اختلافات ناشی از نقض قرارداد، از مهم‌ترین چالش‌های حوزه ورزش حرفه‌ای است. این نقض ممکن است شامل عدم پرداخت

به‌موقع حقوق، اعمال محدودیت‌های غیرموجه بر فعالیت ورزشی، یا فسخ یک‌طرفه بدون دلیل موجه باشد (Giri, 2024). حقوق تطبیقی نشان می‌دهد که ابزارهای جبران خسارت شامل پرداخت غرامت، الزام به اجرای عین تعهد، یا فسخ قرارداد همراه با جبران مالی است (Gordley, 2023). در ورزش حرفه‌ای، به دلیل کوتاه بودن دوران اوج ورزشی و اثر فوری اختلافات بر آینده شغلی، اعمال سریع و مؤثر این ضمانت‌ها اهمیت دوچندان دارد (Dugar, 2023).

پیشرفت فناوری‌های نوین، مفهوم قراردادهای ورزشی را نیز دگرگون کرده است. قراردادهای هوشمند هیبریدی با ترکیب قابلیت‌های اجرای خودکار و انعطاف‌پذیری قراردادی، می‌توانند شفافیت و کارایی روابط ورزشی را افزایش دهند (Molina Jimenez & Felizia, 2024). با این حال، این نوآوری‌ها همچنان باید با اصول سنتی حقوق قراردادهای سازگار شوند و از نظر حقوقی، ابهامات قابل توجهی باقی مانده است (Moorman & Cocco, 2023).

نقش وکلای ورزشی در فرآیند مذاکره و انعقاد قرارداد برای حمایت از ورزشکاران، به‌ویژه نوجوانان، بسیار حیاتی است (Zaborovskyy, 2023). حضور مشاوران حقوقی متخصص می‌تواند از ورود ورزشکاران به تعهدات ناعادلانه جلوگیری کند و شرایط عادلانه‌تری ایجاد نماید (Star & Dhankar, 2022). این حمایت، همراه با آموزش حقوقی به ورزشکاران و خانواده‌های آنان، بخشی از راهبردهای پیشگیرانه در برابر سوءاستفاده‌های احتمالی محسوب می‌شود.

فسخ یا تعلیق قراردادهای ورزشی، موضوعی پیچیده است که به شرایط مختلفی از جمله مصدومیت، نقض مقررات انضباطی، یا تغییر باشگاه مرتبط می‌شود (Mazurova, 2022). ابهام در قوانین یا عدم پیش‌بینی رویه‌های روشن برای این موارد، زمینه‌ساز اختلافات جدی می‌شود (Hussain & Fatima, 2024).

تدوین مقررات شفاف و قابل پیش‌بینی می‌تواند از بروز چنین تعارض‌هایی بکاهد.

در سطح بین‌المللی، موضوعاتی مانند تابعیت ورزشی، انتقال بین‌المللی، و حتی بهره‌برداری سیاسی از رقابت‌ها بر قراردادهای ورزشی اثرگذار است (Jones, 2023). تغییر تابعیت ورزشکاران یا مشارکت در مسابقات تحت پرچم کشور دیگر، گاه موجب بروز مشکلات حقوقی در قراردادهای موجود می‌شود و لزوم وجود مقررات دقیق را برجسته می‌کند (Jones, 2023).

با توجه به این چالش‌ها، انجام پژوهش‌هایی که به‌طور خاص به شناسایی مؤلفه‌های حقوقی حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی بپردازند، ضروری است. چنین پژوهش‌هایی می‌توانند با تکیه بر تحلیل حقوق تطبیقی و شواهد میدانی، چارچوبی جامع برای اصلاح و بهبود مقررات موجود ارائه دهند (Dugar, 2023; Ly, 2025). هدف این مطالعه، ارائه بینشی علمی و کاربردی برای ارتقاء حمایت‌های حقوقی از ورزشکاران نوجوان و پیشگیری از تضییع حقوق آنان در قراردادهای ورزشی است.

روش‌شناسی

این پژوهش با رویکرد کیفی و به روش تحلیل محتوای کیفی انجام شد. جامعه آماری شامل کلیه خبرگان و متخصصان حوزه حقوق ورزشی، مدیران باشگاه‌ها، و وکلای فعال در زمینه قراردادهای ورزشی با ورزشکاران نوجوان در شهر تهران بود. نمونه‌گیری به صورت هدفمند (Purposeful Sampling) و بر اساس معیارهای ورود شامل تجربه عملی و دانش تخصصی در زمینه قراردادهای ورزشی نوجوانان انجام گرفت. در مجموع، ۱۸ نفر از افراد واجد شرایط به عنوان مشارکت‌کننده انتخاب شدند. انتخاب نمونه‌ها تا رسیدن به اشباع نظری (Theoretical Saturation) ادامه یافت و پس از مصاحبه با نفر هجدهم، داده جدید معناداری حاصل نشد.

ابزار گردآوری داده‌ها، مصاحبه نیمه‌ساختاریافته (Semi-Structured Interview) بود که بر اساس چارچوبی از پیش طراحی شده شامل سؤالات باز و انعطاف‌پذیر، به منظور کشف دیدگاه‌ها، تجربیات، و تحلیل‌های مشارکت‌کنندگان در خصوص مؤلفه‌های حقوقی حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی مورد استفاده قرار گرفت. پیش از شروع مصاحبه‌ها، رضایت آگاهانه کتبی از همه مشارکت‌کنندگان اخذ شد. مصاحبه‌ها در مکان و زمان مورد توافق طرفین، به صورت حضوری و با ضبط صدا (با اجازه مشارکت‌کننده) انجام شد. میانگین زمان هر مصاحبه بین ۴۵ تا ۶۰ دقیقه بود.

پس از انجام مصاحبه‌ها، داده‌های صوتی پیاده‌سازی (Transcription) و سپس برای اطمینان از دقت، با محتوای اصلی تطبیق داده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار NVivo 14 مورد کدگذاری و تحلیل قرار گرفت. فرایند تحلیل داده‌ها شامل کدگذاری باز (Open Coding)، کدگذاری محوری (Axial Coding)، و کدگذاری انتخابی (Selective Coding) بود. پژوهشگر در تمامی مراحل تحلیل، با رویکرد استقرایی و تمرکز بر استخراج مفاهیم و مقوله‌ها، تلاش کرد تا از داده‌ها به سمت ساخت چارچوب مفهومی حرکت کند. برای افزایش اعتبار (Credibility) و اطمینان‌پذیری (Dependability) یافته‌ها، از تکنیک بازبینی توسط مشارکت‌کنندگان (Member Check) و بازبینی همتایان (Peer Review) استفاده شد.

یافته‌ها

در این پژوهش، تعداد ۱۸ نفر از مشارکت‌کنندگان از میان خبرگان حوزه حقوق ورزشی، مدیران باشگاه‌ها، مربیان و وکلای ورزشی فعال در زمینه قراردادهای ورزشکاران نوجوان در شهر تهران به روش هدفمند انتخاب شدند. از میان این افراد، ۱۲ نفر (۷/۶۶ درصد) مرد و ۶ نفر (۳/۳۳ درصد) زن بودند. از نظر سن، ۵ نفر (۸/۲۷ درصد) در بازه سنی ۳۰ تا ۴۰ سال، ۹ نفر (۵۰ درصد) در

بازه ۴۱ تا ۵۰ سال و ۴ نفر (۲/۲۲ درصد) بیش از ۵۰ سال سن
 داشتند. از نظر سابقه کاری، ۷ نفر (۹/۳۸ درصد) دارای سابقه کمتر
 از ۱۰ سال، ۸ نفر (۴/۴۴ درصد) دارای سابقه ۱۰ تا ۲۰ سال و ۳
 نفر (۷/۱۶ درصد) دارای سابقه بیش از ۲۰ سال در حوزه حقوق
 ورزشی و مدیریت باشگاهی بودند. از نظر تحصیلات، ۱۰ نفر
 (۶/۵۵ درصد) دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۸ نفر (۴/۴۴ درصد)
 دارای مدرک دکتری در رشته‌های مرتبط با حقوق ورزشی،
 مدیریت ورزشی یا حقوق خصوصی بودند.

جدول ۱. نتایج تحلیل کیفی داده‌ها

مقوله اصلی	زیرمقوله	مفاهیم (کدهای باز)
۱. چارچوب‌های حقوقی و قانونی	ضرورت مقررات ویژه برای ورزشکاران نوجوان	تعیین سن قانونی امضای قرارداد، تعیین ولی یا قیم قانونی، تنظیم بندهای حمایتی خاص، پیش‌بینی حق بازنگری قرارداد، تعیین سقف ساعات تمرین و مسابقه
	انطباق با قوانین ملی و بین‌المللی	رعایت مقررات فدراسیون جهانی، انطباق با قوانین وزارت ورزش، هماهنگی با معاهدات بین‌المللی، رعایت منشور المپیک، هماهنگی با آیین‌نامه‌های داخلی باشگاه
	قراردادهای استاندارد ورزشی	تدوین الگوهای یکپارچه قرارداد، استفاده از بندهای شفاف و بدون ابهام، پیش‌بینی بند فسخ عادلانه، ذکر تعهدات طرفین، درج ضمانت اجرا
	نظارت قانونی و اجرایی	ایجاد کمیته نظارت، استفاده از مشاور حقوقی، پیگیری تخلفات قراردادی، بازرسی سالانه قراردادها، الزام ثبت رسمی قراردادها
۲. حمایت‌های مالی و اقتصادی	تأمین مالی پایدار برای نوجوانان	پرداخت حقوق ثابت ماهانه، پاداش بر اساس عملکرد، حمایت از هزینه‌های آموزشی، کمک هزینه تغذیه، تأمین تجهیزات ورزشی
	بیمه و پوشش خسارات	بیمه درمانی کامل، بیمه حوادث ورزشی، جبران هزینه‌های درمان آسیب، بیمه عمر ویژه ورزشکاران، پوشش بیمه‌ای هنگام سفرهای ورزشی
	شفافیت مالی در قرارداد	ثبت دقیق پرداخت‌ها، جلوگیری از کسر غیرموجه، تعیین جدول زمان‌بندی پرداخت، الزام به ارائه رسید پرداخت، ذکر همه تعهدات مالی
	حمایت از آینده شغلی و تحصیلی	کمک هزینه تحصیل، برنامه‌ریزی برای آموزش حرفه‌ای، حمایت از ادامه تحصیل، مشاوره شغلی بعد از دوران قهرمانی
	پاداش‌ها و مشوق‌ها	اعطای بورس ورزشی، جوایز نقدی و غیرنقدی، حمایت مالی برای شرکت در مسابقات بین‌المللی، پوشش هزینه سفر و اقامت
۳. حمایت‌های آموزشی و توسعه‌ای	آموزش حقوق ورزشی	برگزاری کارگاه حقوق ورزشی، آموزش قوانین قرارداد، افزایش آگاهی نوجوانان، آموزش مفاهیم حقوقی ساده، آشنایی با حقوق بین‌المللی ورزش
	توسعه مهارت‌های ورزشی	برنامه تمرینی تخصصی، مربیگری اختصاصی، ارزیابی منظم پیشرفت، آموزش تکنیک‌های نوین، استفاده از تجهیزات مدرن
	حمایت روان‌شناختی	مشاوره فردی، آموزش مدیریت استرس، حمایت در مواجهه با فشار مسابقه، کارگاه‌های انگیزشی، مشاوره خانواده
	ارتقاء فرهنگ حرفه‌ای	آموزش اخلاق ورزشی، پیشگیری از دوپینگ، مدیریت روابط عمومی، فرهنگ‌سازی رعایت قوانین، ارتقاء مسئولیت‌پذیری
۴. مکانیزم‌های حل اختلاف و ضمانت اجرا	مراجع رسیدگی به اختلافات	ارجاع به کمیته حل اختلاف فدراسیون، استفاده از داوری ورزشی، مراجعه به محاکم قضایی، استفاده از میانجیگری، ایجاد هیئت داخلی باشگاه
	ضمانت اجرا در تخلفات قراردادی	جریمه نقدی، فسخ قرارداد، تعلیق از تمرین یا مسابقه، الزام به جبران خسارت، ممنوعیت موقت نقل و انتقال
	پیشگیری از اختلافات	شفاف‌سازی قرارداد، آموزش حقوقی قبل از امضا، جلسات هماهنگی دوره‌ای، ثبت مکتوب تمامی توافقات
	حمایت حقوقی از نوجوانان در اختلافات	تأمین وکیل رایگان، مشاوره حقوقی خانواده، آموزش روند شکایت، همراهی در جلسات رسیدگی

مقوله اصلی ۱: چارچوب‌های حقوقی و قانونی

زیرمقوله: ضرورت مقررات ویژه برای ورزشکاران نوجوان

مصاحبه‌شوندگان تأکید داشتند که قراردادهای مربوط به ورزشکاران نوجوان باید دارای مقررات ویژه و متناسب با شرایط سنی آنان باشد. این مقررات شامل تعیین سن قانونی برای امضای قرارداد، پیش‌بینی حضور ولی یا قیم قانونی، و درج بندهای حمایتی خاص می‌شود. همچنین، برخی بر ضرورت پیش‌بینی حق بازنگری قرارداد و محدودیت در ساعات تمرین و مسابقه تأکید داشتند. یکی از مدیران باشگاه اظهار داشت: «نوجوانی که تازه وارد عرصه حرفه‌ای شده، نمی‌تواند مثل یک بازیکن بزرگسال قرارداد ببندد، باید بندهای حمایتی ویژه داشته باشد تا از فشار و سوءاستفاده جلوگیری شود.»

زیرمقوله: انطباق با قوانین ملی و بین‌المللی

بخش زیادی از مشارکت‌کنندگان بر این باور بودند که قراردادهای ورزشی نوجوانان باید منطبق با قوانین ملی، آیین‌نامه‌های وزارت ورزش، مقررات فدراسیون‌های جهانی و حتی منشور المپیک باشد. رعایت این هم‌راستایی موجب افزایش اعتبار قراردادهای و کاهش تعارض‌های حقوقی خواهد شد. یکی از وکلای ورزشی بیان کرد: «گاهی اوقات باشگاه‌ها فقط به قوانین داخلی توجه می‌کنند و وقتی وارد عرصه بین‌المللی می‌شوند، دچار مشکل می‌شوند.»

زیرمقوله: قراردادهای استاندارد ورزشی

شرکت‌کنندگان معتقد بودند استفاده از الگوهای استاندارد و شفاف قرارداد، همراه با ذکر تعهدات طرفین، بندهای فسخ عادلانه و ضمانت اجرا، می‌تواند بسیاری از اختلافات را کاهش دهد. یک مربی باسابقه گفت: «قرارداد استاندارد، مثل یک نقشه راه است که جلوی خیلی از مشکلات آینده را می‌گیرد.»

زیرمقوله: نظارت قانونی و اجرایی

بسیاری بر ایجاد کمیته‌های نظارتی و استفاده از مشاوران حقوقی برای بررسی قراردادهای تأکید داشتند. بازرسی سالانه و الزام ثبت

رسمی قرارداد نیز از جمله پیشنهادها بود. یک مقام فدراسیون اظهار داشت: «اگر قراردادها به‌طور رسمی ثبت نشوند و تحت نظارت نباشند، مشکلات قانونی در آینده حتمی است.»

مقوله اصلی ۲: حمایت‌های مالی و اقتصادی

زیرمقوله: تأمین مالی پایدار برای نوجوانان

مشارکت‌کنندگان بر این باور بودند که پرداخت حقوق ثابت ماهانه، پاداش عملکرد، تأمین تجهیزات و حمایت از هزینه‌های آموزشی و تغذیه، از الزامات حمایت مالی است. یکی از والدین بازیکنان گفت: «بدون تأمین مالی پایدار، خانواده‌ها توان حمایت بلندمدت از فرزندشان را ندارند.»

زیرمقوله: بیمه و پوشش خسارات

بیمه درمانی، حوادث ورزشی و جبران هزینه‌های آسیب‌دیدگی از محورهای اصلی این زیرمقوله بود. یک ورزشکار نوجوان بیان کرد: «وقتی مصدوم شدم، باشگاه همه هزینه‌ها را داد، همین باعث شد با خیال راحت برگردم به تمرین.»

زیرمقوله: شفافیت مالی در قرارداد

ثبت دقیق پرداخت‌ها، جلوگیری از کسرهای غیرموجه و تعیین جدول زمان‌بندی پرداخت‌ها، از مطالبات اصلی مصاحبه‌شوندگان بود. یک وکیل ورزشی تصریح کرد: «شفافیت مالی، پایه اعتماد بین بازیکن و باشگاه است.»

زیرمقوله: حمایت از آینده شغلی و تحصیلی

بسیاری بر لزوم کمک هزینه تحصیل و برنامه‌ریزی برای زندگی بعد از دوران قهرمانی تأکید داشتند. یک مربی گفت: «آینده یک بازیکن فقط داخل زمین نیست، باید برای تحصیل و شغل بعدی او هم فکر شود.»

زیرمقوله: پاداش‌ها و مشوق‌ها

اعطای بورس ورزشی، جوایز و پوشش هزینه‌های مسابقات بین‌المللی از جمله پیشنهادهای مطرح‌شده بود. یک مدیر باشگاه گفت: «پاداش خوب، انگیزه بازیکن را چند برابر می‌کند.»

مقوله اصلی ۳: حمایت‌های آموزشی و توسعه‌ای

زیرمقوله: آموزش حقوق ورزشی

برگزاری کارگاه‌ها و آموزش قوانین قرارداد و حقوق بین‌المللی ورزش، از مواردی بود که بسیاری آن را ضروری دانستند. یکی از بازیکنان نوجوان گفت: «وقتی فهمیدم حق فسخ دارم، تازه فهمیدم قرارداد یعنی چه.»

زیرمقوله: توسعه مهارت‌های ورزشی

مربیگری اختصاصی، ارزیابی مستمر و استفاده از تکنیک‌های نوین، از مهم‌ترین نکات این بخش بود. یک مربی اظهار داشت: «بدون برنامه تمرینی تخصصی، استعدادها هدر می‌رود.»

زیرمقوله: حمایت روان‌شناختی

مشاوره فردی، آموزش مدیریت استرس و حمایت در فشار مسابقه، مورد تأکید همه گروه‌ها بود. یکی از ورزشکاران نوجوان گفت: «وقتی قبل مسابقه استرس داشتم، مشاور تیم خیلی کمک کرد.»

زیرمقوله: ارتقاء فرهنگ حرفه‌ای

آموزش اخلاق ورزشی، پیشگیری از دوپینگ و ارتقاء مسئولیت‌پذیری، از اولویت‌های این زیرمقوله بود. یک مسئول باشگاه بیان کرد: «فرهنگ حرفه‌ای یعنی بازیکن بداند هم در زمین و هم بیرون زمین چگونه رفتار کند.»

مقوله اصلی ۴: مکانیزم‌های حل اختلاف و ضمانت اجرا

زیرمقوله: مراجع رسیدگی به اختلافات

ارجاع به کمیته حل اختلاف فدراسیون، داوری ورزشی و میانجیگری، از روش‌های مورد تأیید مشارکت‌کنندگان بود. یک وکیل گفت: «وقتی اختلاف پیش می‌آید، باید مسیر قانونی و تخصصی برای حل آن وجود داشته باشد.»

زیرمقوله: ضمانت اجرا در تخلفات قراردادی

فسخ قرارداد، جریمه نقدی و ممنوعیت نقل و انتقال از جمله ضمانت‌های اجرایی مطرح شد. یک مدیر باشگاه اظهار داشت: «قرارداد بدون ضمانت اجرا، فقط یک کاغذ بی‌ارزش است.»

زیرمقوله: پیشگیری از اختلافات

آموزش حقوقی قبل از امضا، جلسات هماهنگی دوره‌ای و ثبت مکتوب توافقات، از راهکارهای پیشگیرانه بودند. یک مربی گفت: «اگر همه چیز از اول شفاف باشد، کار به دعوا نمی‌کشد.»

زیرمقوله: حمایت حقوقی از نوجوانان در اختلافات

تأمین وکیل رایگان، مشاوره خانواده و همراهی در جلسات رسیدگی، از راهکارهای حمایتی این زیرمقوله بود. یکی از والدین بازیکنان گفت: «وقتی اختلاف پیش آمد، وکیل باشگاه کنار ما بود، این خیلی دلگرم‌کننده بود.»

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های این پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های حقوقی حمایت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی را می‌توان در چهار حوزه اصلی شامل چارچوب‌های حقوقی و قانونی، حمایت‌های مالی و اقتصادی، حمایت‌های آموزشی و توسعه‌ای، و مکانیزم‌های حل اختلاف و ضمانت اجرا دسته‌بندی کرد. در بعد چارچوب‌های حقوقی، نتایج حاکی از آن است که تدوین مقررات ویژه برای ورزشکاران نوجوان و انطباق این مقررات با قوانین ملی و بین‌المللی نقش بنیادینی در حفاظت از منافع این گروه دارد. یافته‌ها در این بخش با دیدگاه Ly مبنی بر اهمیت توجه به عناصر اهلیت، رضایت و مشروعیت در اعتبار قراردادهای هم‌خوانی دارد (Ly, 2025). به ویژه در حوزه قراردادهای نوجوانان، که موضوع اهلیت قانونی و رضایت ولی یا قیم از پیچیدگی‌های خاصی برخوردار است، نتایج حاضر همسو با مطالعات Hussain است که نشان می‌دهد در بسیاری از نظام‌های حقوقی، انعقاد قرارداد با افراد زیر سن قانونی مستلزم قیود و تضمین‌های حمایتی ویژه است (Hussain & Fatima, 2024).

همچنین، تحلیل داده‌ها نشان داد که استانداردسازی قراردادهای ورزشی و نظارت قانونی منظم، می‌تواند میزان اختلافات آتی را به شکل چشمگیری کاهش دهد. این یافته با نتیجه‌گیری Sever و Urdarević که قراردادهای ورزشی ماهیت خاص و متفاوتی از قراردادهای عادی دارند و نیازمند سازوکارهای نظارتی تخصصی هستند، هم‌راستا است (Sever, 2022; Urdarević & Misailović, 2022). ایجاد کمیته‌های نظارت و الزام ثبت رسمی قراردادهای، به عنوان راهکارهای مؤثر در این مطالعه شناسایی شد که با پیشنهادات Tayufovich درباره ضرورت پیش‌بینی بندهای حمایتی و مقررات نظارتی در قرارداد ورزشکاران حرفه‌ای هم‌خوانی دارد (Tayufovich, 2024).

در بخش حمایت‌های مالی و اقتصادی، نتایج نشان داد که تأمین مالی پایدار، پوشش بیمه‌ای جامع، شفافیت مالی، و پاداش‌های انگیزشی از جمله عوامل حیاتی در ایجاد انگیزه و حفظ تعهد ورزشکاران نوجوان هستند. این یافته‌ها با دیدگاه Gordley درباره لزوم جبران منصفانه منافع ایجاد شده برای طرفین قرارداد و تضمین امنیت اقتصادی طرف ضعیف‌تر، انطباق دارد (Gordley, 2023). همچنین، همسو با نتایج Giri، این پژوهش نیز نشان داد که فقدان اجرای به‌موقع تعهدات مالی می‌تواند به عنوان نقض قرارداد، آثار منفی جدی بر عملکرد و انگیزه ورزشکاران بگذارد (Giri, 2024).

یکی از یافته‌های مهم این تحقیق، تأکید بر پیوند میان حمایت‌های مالی و تداوم مسیر ورزشی نوجوانان است. اعطای بورس تحصیلی، پاداش‌های غیرنقدی و حمایت از شرکت در رویدادهای بین‌المللی، علاوه بر تأمین امنیت اقتصادی، زمینه رشد حرفه‌ای را فراهم می‌آورد. این نتیجه با رویکرد Dugar در خصوص ضرورت پیش‌بینی سازوکارهای حمایتی چندوجهی برای ورزشکاران جوان مطابقت دارد (Dugar, 2023).

در حوزه حمایت‌های آموزشی و توسعه‌ای، یافته‌ها نشان داد که آموزش حقوق ورزشی، توسعه مهارت‌های فنی، حمایت روان‌شناختی، و ارتقاء فرهنگ حرفه‌ای، مؤلفه‌های کلیدی در توانمندسازی ورزشکاران نوجوان هستند. آموزش حقوق ورزشی و آگاهی‌بخشی نسبت به مفاد قراردادهای، با مطالعات Zaborovskyy همخوان است که بر نقش وکلای ورزشی در مذاکره و انعقاد قرارداد و پیشگیری از تضییع حقوق ورزشکاران تأکید دارد (Zaborovskyy, 2023). همچنین، نتایج این پژوهش همسو با یافته‌های Star است که آگاهی حقوقی را عاملی بازدارنده در برابر سوءاستفاده‌های قراردادی از ورزشکاران خردسال می‌داند (Star & Dhankar, 2022).

حمایت روان‌شناختی از ورزشکاران نوجوان نیز در یافته‌های این پژوهش برجسته شد و شرکت‌کنندگان بر نقش مشاوران روان‌شناسی ورزشی در مدیریت استرس و فشار مسابقات تأکید کردند. این نتیجه، از نظر پیوند با موفقیت ورزشی، هم‌راستا با رویکرد Moorman در اهمیت توجه به ابعاد غیرفنی در قراردادهای و توافقات ورزشی است که شامل حمایت‌های خارج از حوزه صرفاً مالی نیز می‌شود (Moorman & Cocco, 2023). در نهایت، یافته‌های مربوط به مکانیزم‌های حل اختلاف و ضمانت اجرا نشان داد که وجود مراجع تخصصی حل اختلاف، ضمانت اجرای مؤثر، و سازوکارهای پیشگیرانه می‌تواند از طولانی شدن دعاوی و خسارات متعاقب آن جلوگیری کند. این بخش از نتایج، با تحلیل Giri در خصوص ضرورت پیش‌بینی جبران خسارت سریع و کارآمد، و همچنین با دیدگاه Mazurova که بر ضرورت مقررات شفاف در موارد فسخ و تعلیق قرارداد تأکید دارد، هم‌خوانی دارد (Giri, 2024; Mazurova, 2022).

موضوع استفاده از فناوری در مدیریت و اجرای قراردادهای نیز از نتایج قابل توجه این پژوهش بود. برخی از شرکت‌کنندگان به ظرفیت قراردادهای هوشمند برای افزایش شفافیت و اجرای

پژوهش و وابستگی آن به ادراک و تجربه مشارکت‌کنندگان، امکان تعمیم‌پذیری نتایج را محدود می‌کند. علاوه بر این، تغییرات سریع در قوانین و مقررات ورزشی ممکن است بر به‌روز بودن برخی یافته‌ها در آینده تأثیر بگذارد.

پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌های آتی با رویکرد تطبیقی بین‌المللی انجام شود تا بتوان تفاوت‌ها و شباهت‌های نظام‌های حقوقی در حمایت از ورزشکاران نوجوان را به دقت بررسی کرد. همچنین، ترکیب روش‌های کیفی و کمی می‌تواند اعتبار و عمق تحلیل‌ها را افزایش دهد. انجام مطالعات موردی بر روی اختلافات واقعی قراردادهای ورزشی نوجوانان، می‌تواند به شفاف‌سازی چالش‌های اجرایی کمک کند. بررسی اثر فناوری‌های نوین مانند قراردادهای هوشمند و بلاکچین در بهبود شفافیت و کاهش اختلافات قراردادی نیز می‌تواند مسیر جدیدی برای تحقیقات آینده باشد. باشگاه‌ها باید الگوهای استاندارد قراردادهای ورزشی نوجوانان را با در نظر گرفتن الزامات حقوقی، حمایتی و آموزشی تدوین کنند. ایجاد واحدهای مشاوره حقوقی و روان‌شناسی در باشگاه‌ها، برگزاری کارگاه‌های آموزشی برای ورزشکاران و خانواده‌های آنان، و پیش‌بینی بندهای حمایتی ویژه در قراردادها از جمله اقداماتی است که می‌تواند به حفاظت بهتر از منافع ورزشکاران نوجوان منجر شود. همچنین، نهادهای قانون‌گذار باید با بازنگری و به‌روزرسانی مقررات، زمینه ایجاد یک چارچوب حقوقی شفاف و کارآمد را فراهم آورند.

مشارکت نویسندگان

در نگارش این مقاله تمامی نویسندگان نقش یکسانی ایفا کردند.

تعارض منافع

در انجام مطالعه حاضر، هیچ‌گونه تضاد منافی وجود ندارد.

خودکار تعهدات اشاره داشتند. این دیدگاه با یافته‌های Molina-Jiménez درباره مزایای قراردادهای هوشمند هیبریدی در حکمرانی الگوریتمی هم‌راستا است (Molina-Jiménez & Felizia, 2024). هرچند، مشابه با هشدارهای Moorman، شرکت‌کنندگان بر این نکته تأکید داشتند که بهره‌گیری از این فناوری باید با ملاحظات حقوقی سنتی سازگار شود تا از بروز تعارض جلوگیری گردد (Moorman & Cocco, 2023). بعد بین‌المللی قراردادهای ورزشی، به‌ویژه در زمینه تغییر تابعیت و انتقال بین‌المللی، نیز در نتایج این پژوهش مشاهده شد. یافته‌ها با تحلیل Jones همخوان است که نشان می‌دهد بهره‌برداری سیاسی یا تغییر تابعیت می‌تواند آثار حقوقی پیچیده‌ای بر قراردادهای موجود بگذارد (Jones, 2023). این بُعد بین‌المللی ایجاب می‌کند که باشگاه‌ها و ورزشکاران نوجوان در قراردادهای خود، بندهای مشخصی برای مواجهه با این شرایط پیش‌بینی کنند. به طور کلی، نتایج این پژوهش، همسو با بخش قابل توجهی از مطالعات پیشین، تأکید می‌کند که حفاظت از ورزشکاران نوجوان در قراردادهای باشگاهی نیازمند یک رویکرد چندلایه است که شامل مقررات حمایتی، شفافیت مالی، آموزش حقوقی، حمایت روان‌شناختی، و مکانیزم‌های تخصصی حل اختلاف می‌شود (Dugar, 2023; Ly, 2025; Sever, 2022). این الگوی چندبُعدی می‌تواند به عنوان مبنایی برای اصلاح قوانین و ارتقاء استانداردهای قراردادهای ورزشی نوجوانان در سطح ملی و بین‌المللی مورد استفاده قرار گیرد.

این پژوهش از نظر دامنه جغرافیایی محدود به شهر تهران بوده و ممکن است شرایط حقوقی، فرهنگی و اقتصادی مناطق دیگر را به طور کامل بازنمایی نکند. همچنین، داده‌ها بر اساس مصاحبه با ۱۸ نفر از خبرگان و ذی‌نفعان گردآوری شده و ممکن است دیدگاه‌های سایر گروه‌ها از جمله خود ورزشکاران نوجوان یا خانواده‌های آنان به طور کامل منعکس نشده باشد. ماهیت کیفی

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

The legal protection of adolescent athletes in club contracts represents a critical area of sports law, encompassing not only the validity and enforceability of contractual provisions but also the ethical and welfare considerations that arise due to the age and vulnerability of these athletes. In many jurisdictions, the contractual capacity of minors is subject to legal restrictions that necessitate additional safeguards to prevent exploitation or unfair terms (Hussain & Fatima, 2024; Ly, 2025). This is particularly important in professional sports, where the competitive and commercial pressures on young athletes can be intense, and their understanding of the long-term implications of contractual commitments may be limited (Star & Dhankar, 2022).

Sports contracts are distinct from ordinary employment or service agreements in that they combine elements of professional obligations, training requirements, disciplinary provisions, and commercial arrangements (Sever, 2022). In certain jurisdictions, they are recognized as a specific category of contract, allowing for tailored legal frameworks that better reflect the realities of the sports industry (Urdarević & Misailović, 2022). The legal validity of such contracts hinges on fundamental principles including capacity, informed consent, and lawful purpose (Ly, 2025).

Contract breaches in this context can have significant repercussions for adolescent athletes, whose careers are time-sensitive and whose economic and developmental needs require prompt and fair remedies (Giri, 2024). Remedies for breach, such as compensation, specific performance, or termination with damages, must be designed to address the unique circumstances of sports careers (Gordley, 2023). Previous scholarship highlights the importance of both substantive fairness in contract terms and procedural

safeguards in their negotiation and enforcement (Dugar, 2023).

Technological developments have also introduced new dimensions to the regulation of sports contracts. Hybrid smart contracts, which integrate automated execution with adaptable provisions, have been proposed as tools to improve transparency, flexibility, and efficiency in contractual relationships (Molina-Jiménez & Felizia, 2024). However, their compatibility with traditional legal doctrines remains a point of discussion, especially regarding enforceability and dispute resolution (Moorman & Cocco, 2023).

Legal representation and advisory services play an essential role in protecting adolescent athletes during contract negotiations and execution (Zaborovskyy, 2023). Informed legal counsel can mitigate the risk of inequitable agreements and ensure that the athlete's rights are safeguarded. Internationally, issues such as nationality changes, athlete transfers, and political use of sports events can introduce additional contractual complexities (Jones, 2023). The suspension or termination of contracts due to injury, disciplinary breaches, or other unforeseen circumstances also requires clear and transparent rules to prevent disputes (Mazurova, 2022).

Given these multifaceted challenges, the present study aims to identify the legal components essential for protecting adolescent athletes in club contracts, providing a structured framework that can inform both domestic policy and international best practices (Dugar, 2023; Ly, 2025).

Methods and Materials

This qualitative research employed a content analysis approach to examine the perspectives of stakeholders involved in the contractual processes of adolescent athletes. The study population comprised sports law experts, club managers, coaches, and lawyers specializing in sports contracts with adolescent athletes in Tehran. Using purposive sampling, 18

participants meeting predefined inclusion criteria were selected. Semi-structured interviews were conducted until theoretical saturation was reached. Interviews were audio-recorded with participant consent, transcribed verbatim, and analyzed using NVivo 14 software. The analysis followed an inductive coding process, including open, axial, and selective coding, to develop a thematic framework representing the key legal components identified.

Findings

The thematic analysis revealed four main categories encompassing multiple subcategories and concepts.

The first category, Legal and Regulatory Frameworks, emphasized the need for specific regulations tailored to adolescent athletes, including age requirements for contractual capacity, the involvement of legal guardians, and the inclusion of protective clauses. Participants stressed alignment with both national laws and international regulations, particularly those set by global sports federations. Standardization of sports contracts and robust legal oversight mechanisms were identified as essential for preventing disputes.

The second category, Financial and Economic Protections, included stable financial support, comprehensive insurance coverage, transparency in financial dealings, and incentives for performance. Mechanisms such as guaranteed salaries, performance-based bonuses, and coverage for medical expenses were highlighted as vital for maintaining athlete welfare and motivation. Support for education and career development beyond active sports participation was also emphasized.

The third category, Educational and Developmental Support, encompassed legal education for athletes, skill development programs, psychological support services, and initiatives to promote professional ethics.

Participants identified legal literacy as a key factor in preventing contractual exploitation, while psychological support was seen as critical for coping with competition-related stress.

The fourth category, Dispute Resolution and Enforcement Mechanisms, covered specialized dispute resolution bodies, enforceable contractual penalties, preventive measures such as pre-signing legal training, and direct legal assistance for adolescents in disputes. Participants underscored the need for swift, specialized, and youth-sensitive processes for handling contractual disagreements.

Across all categories, participants mentioned the potential benefits of integrating technology, including hybrid smart contracts, to enhance transparency and accountability, while cautioning that such tools must align with legal norms and established sports governance structures.

Discussion and Conclusion

The findings of this study demonstrate that protecting adolescent athletes in club contracts requires a multi-dimensional approach that integrates legal, financial, educational, and procedural safeguards. The identification of specific regulations for minors reflects broader legal principles on contractual capacity and informed consent (Hussain & Fatima, 2024; Ly, 2025). These results align with prior research emphasizing the unique contractual nature of sports agreements and the need for legal frameworks that address their hybrid characteristics (Sever, 2022; Urdarević & Misailović, 2022).

Financial protections such as guaranteed income, transparent payments, and comprehensive insurance directly support the economic security of young athletes, consistent with existing literature on equitable compensation and remedies for breach in professional sports (Giri, 2024; Gordley, 2023). Moreover, support for education and career

planning beyond active sports participation reflects recommendations in earlier studies advocating for holistic athlete development (Dugar, 2023).

Educational and developmental supports, particularly legal literacy and psychological assistance, address the knowledge and resilience gaps that make adolescent athletes vulnerable to unfair contractual terms. This corresponds with findings that legal representation and advisory services can play a decisive role in contract fairness and enforcement (Star & Dhankar, 2022; Zaborovskyy, 2023).

The emphasis on specialized dispute resolution mechanisms resonates with prior calls for expedited, sports-specific forums capable of resolving conflicts without undermining athletes' careers (Mazurova, 2022). Similarly, integrating technological tools such as hybrid smart contracts reflects emerging perspectives on the role of digital innovation in sports governance, while also acknowledging the compatibility challenges highlighted in earlier scholarship (Molina-Jiménez & Felizia, 2024; Moorman & Cocco, 2023).

In conclusion, this study provides an evidence-based framework for enhancing the legal protection of adolescent athletes in club contracts. The proposed model incorporates tailored legal regulations, financial guarantees, educational empowerment, and specialized dispute resolution, ensuring a comprehensive protection system. These findings can inform policymakers, sports federations, and clubs in reforming contractual practices to align with both domestic legislation and international standards, ultimately safeguarding the rights and welfare of young athletes in competitive sports.

References

- Dugar, R. K. (2023). Overview of Sports Law in India: Meaning, Concept, and Laws. *Journal of Legal Studies & Research*, 09(04), 45-63. <https://doi.org/10.55662/jlsr.2023.9402>
- Giri, S. K. (2024). Breach of Contract and Its Remedies; Theory and Practice With Special References to Nepalese Law. *Journal of Management*, 7(1), 98-114. <https://doi.org/10.3126/jom.v7i1.73549>
- Gordley, J. (2023). Compensation for the Value of Benefits Conferred. 313-320. <https://doi.org/10.1093/oso/9780197686089.003.0013>
- Hussain, N., & Fatima, S. (2024). Capacity of Minor's Contracts Under the Contract Act in Pakistan: A Critical Appraisal. *CTLS*, 4(1), 62-71. <https://doi.org/10.52131/ctls.2024.0401.0032>
- Jones, D. A. (2023). Contrived Citizenship in Olympic Competition: Politicisation of the Olympic Games – To Divide Instead of to Unite When Para-Diplomacy Is Abused. <https://doi.org/10.18778/8331-310-8.09>
- Ly, V. K. (2025). An Examination of Contract Validity in Common Law: Case Law Insights on Capacity, Consent, and Legality. *JST-Etu*, 15, 95-101. <https://doi.org/10.71192/jst-etu.2025.15.12>
- Mazurova, T. A. (2022). Some Legal Problems of Suspension of an Employment Contract in the Field of Professional Sports (Under the Legislation of the Republic of Belarus and the Russian Federation). *Bulletin of Institute of Legislation and Legal Information of the Republic of Kazakhstan*, 2(69), 234-243. https://doi.org/10.52026/2788-5291_2022_69_2_234
- Molina-Jiménez, C., & Felizia, S. M. (2024). On the Use of Smart Hybrid Contracts to Provide Flexibility in Algorithmic Governance. *Data & Policy*, 6. <https://doi.org/10.1017/dap.2023.49>
- Moorman, A. M., & Cocco, A. R. (2023). College Athlete NIL Activities and Institutional Agreements at a Crossroads: An Analysis of the Regulatory Landscape and "Conflict Language" in State NIL Legislation. *Journal of Legal Aspects of Sport*, 33(1), 59-85. <https://doi.org/10.18060/27106>
- Sever, M. (2022). Pravna Priroda Ugovora O Bavljenu Sportom. 127-147. https://doi.org/10.56461/zr_22.sf.10
- Star, S., & Dhankar, D. (2022). Major Differences in Minors' Contracts: A Comparative Analysis Into the Validity of Contracts With Minors in the Sport and Entertainment Industry. *Liverpool Law Review*, 43(2), 203-235. <https://doi.org/10.1007/s10991-022-09308-4>
- Tayufovich, M. E. (2024). Certain Legal Aspects of a Professional Athlete's Contract. *Ijblps*, 2(1), 1-5. <https://doi.org/10.61796/ijblps.v2i1.259>

- Urdarević, B., & Misailović, J. (2022). Ugovorni Status Sportista U Republici Srbiji. 197-207. https://doi.org/10.56461/zr_22.sf.14
- Zaborovskyy, V. V. (2023). Provision of Legal Assistance by a Lawyer to Professional Athletes in Negotiating and Concluding of Contracts. *Analytical and Comparative Jurisprudence*(1), 127-133. <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2023.01.21>